

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ОКЗ “ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ”

Інформаційний лист

*Лисьменники –
анімалісти – дітям .*

Харків - 2020

УДК 016:908

Пись-35

«Письменники-аніمالісти – дітям» : інформаційний лист / Харківська обласна бібліотека для дітей; уклад. Н.М. Збруєва.– Х., 2020. – 9 с.

Світ тварин... Дивовижний, таємничий, загадковий, манливий... Так хочеться наблизити його до себе, більше дізнатися про тих, хто завжди поруч з нами! Від дбайливого ставлення до природи залежить майбутнє нашої планети, а отже, і всього людства. Інформаційний лист знайомить читачів з творами письменників – аніمالістів, які у своїх творах закликають захищати тварин.

Видання розраховане для учнів старших класів, батьків та вчителів.

Матеріал підготувала: Чебослаєва Г. Ю. Збруєва Н.М

Редактор: Загrevська С.М.

Відповідальна за випуск: Трохименко Г.В.

© ОКЗ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

www.bibl.kharkiv.com

<http://www.bibliomiste4ko.kharkiv.ua>

*«Якщо ти хочеш, щоб у тебе
був друг, приручи мене!» - сказав Лис.
«... якщо ти мене приручиш, моє життя
неначе сонцем осяється».
Антуан де Сент-Екзюпері.
(«Маленький принц»)*

Вони дуже потрібні нам. Спілкуючись з ними, ми навчаємося любити, турбуватися про інших, думати не лише про себе. Стаємо відповідальнішими та добрішими.

Ми дуже потрібні їм. Вони потребують нашого захисту, нашої уваги, нашого заступництва.

Світ тварин... Дивовижний, таємничий, загадковий, манливий... Так хочеться наблизити його до себе, більше дізнатися про тих, хто завжди поруч з нами!

Краще розуміти тварин, ставитися до них серйозно та з повагою допомагають нам своїми творами письменники-аніمالісти.

Anna Sewell, writer

Анна Сьюел (1820-1878)

Народилася 30 березня 1820 року у Ярлуті (Англія). Її батько був бізнесменом та банкіром, через його діяльність родині доводилося часто переїжджати з місця на місце. Мати письменниці займалася благодійністю та освітою своїх дітей, приділяючи велику увагу вивченню Біблії.

Анна зростала серйозною та слухняною дівчинкою. Уже у 12-тирічному віці вона вечорами сама давала дітям робітників уроки читання, математики та біології, що її завжди цікавила.

У 14 років впала та зламала ногу. Травма виявилася дуже серйозною, й майбутня письменниця залишилась кульгавою на все життя. Їй майже завжди доводилося пересуватися у візку, запряженому улюбленим поні.

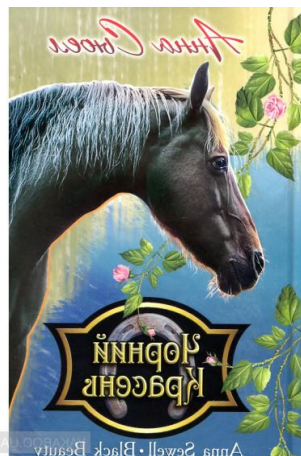
Власної родини у Сьюел ніколи не було. Вона жила з матір'ю, допомагаючи їй в педагогічній та релігійній діяльності. У вільний час займалася живописом та літературною творчістю, але свої праці не публікувала.

Першу та єдину книгу **«Чорний Красень»**, що принесла популярність, Анна Сьюел почала писати у 51 рік, а закінчила у 57, за рік до смерті. У щоденнику вона зазначила: *«Я створила невелику історію, щоб пробудити в людях любов та симпатію до тварин»*. Цей роман входить до бібліотеки класичної літератури, але письменниця не призначала його для когось конкретно, вона була впевнена, що твір здатний викликати співчуття до тварин у кожної людини, незалежно від віку. Після виходу книги в Англії було побудовано «Будинок відпочинку для коней».

Сама Анна Сьюел не дожила до успіху своєї книжки. 25 квітня 1878 р. вона померла, й у день її поховання всі коні, які йшли у жалобній процесії, були звільнені від упряжі: таке було бажання письменниці.

Давайте ж разом з вами почитаємо цю дивовижно добру книжку...

Бібліографічний куточок

Сьюел, Анна. Чорний красень. Автобіографія коня / А. Сьюел ; пер. з англ. І. Гоял. – К. : Знання, 2018. – 175 с. – (Скарби : молодіжна серія ; № 12, 2017).

Привіт, друзі! Мене звать Чорний Красень, і я родовитий кінь. Історія, яку я розповім вам, – це історія мого життя з дитинства й до зрілості. Багато знегод зазнав я, але врешті-решт знайшов своє щастя...

Екранізації

1972 – 1974 роки – серіал «Пригоди Чорного Красеня»

1978 рік – міні-серіал «Чорний Красень»

1987 рік – «Чорний Красень» (Австралія)

Книжки цього автора продовжують найкращі традиції європейсько-американської пригодницької літератури, зокрема твори Джека Лондона про Північ. Пристрасний мандрівник та завзятий захисник дикої природи, у своїх творах письменник зробив головними героями диких тварин, які мешкають на просторах Північної Канади та Аляски, й зобразив благородних мужніх людей, які вміють жити у мирі та злагоді з природою. Його ім'я –

Джеймс Олівер Кервуд (1878-1927)

Народився 12 червня 1878 р. в американському місті Овоосо (штат Мічиган).

Перші оповідання надрукував ще у підлітковому віці, але гонорару за них не отримав. У 1900 р., працюючи для газети «Детройт Новини-Трибуна» (до речі, попри те, що Джеймс Кервуд у школі не довчився та атестату не отримав, він, однак, успішно склав вступні іспити у Мічиганський університет, де й вивчав журналістику), Кервуд продав своє перше оповідання. А через дев'ять років письменник заробив уже достатньо грошей, щоб вирушити у подорож північним заходом Канади, що й стала головним джерелом його натхнення. Надалі Джеймс Кервуд довго подорожував Канадою та Аляскою, де й здобував сюжети для своїх творів. Ці поїздки були настільки багаті на враження, що Кервуд написав на їхній основі понад 30 книг. Найвідоміші – «Казан» (1914), «Син Казана» (1917), «Волоцюги Півночі» (1919), «У нетрях Півночі» (1922). Герої цих та інших творів – в основному дикі звірі в своєму рідному середовищі: вовки, собаки,

ведмеді та ін. Ці книги написані настільки цікаво, що у читача виникає відчуття власної присутності в центрі описуваних подій.

«Природа – моя релігія. Її мета всього мого життя, моє найзаповітніше бажання – дати читачам почути биття її серця. Я люблю природу й вірю, що вони теж люблять її, якщо мені вдасться познайомити їх з моїми книжками», – казав Кервуд. Усе своє життя Джеймс Кервуд виступав як завзятий захисник дикої природи, боровся за скорочення сезону полювання, а у 1926 р. був прийнятий у Мічиганську комісію з захисту довкілля.

Життя письменника обірвалося трагічно: його вкусив отруйний павук, це викликало алергічну реакцію та спричинило смерть. Віддаючи данину пам'яті, кожен рік у перші вихідні червня відбувається Фестиваль Кервуда, на якому прославляють спадок, який він залишив нащадкам.

Давайте й ми познайомимося з його книжками...

Бібліографічний куточок

Кервуд Дж. О. Гризли. Бродяги Севера. Золотая петля. Охотники на волков : Романи. – М. : Славянка, 1992. – 399 с.

«Гризли»

«В этой книге я предлагаю мельчайшие подробности из жизни тех диких зверей, которых вывожу героями».

З цього твору ви дізнаєтесь про гігантського ведмедя Тирі й осиротіле ведмежа Мускве та багато нового про ведмедів гризлі, їхні звички та характери.

«Бродяги Севера»

Книга знайомить читача з ведмедиком Нивою та його другом – цуцням Міні. Розповідь про їхні пригоди у лісі, боротьбу за виживання та взаємовідносини з людьми.

«Золотая петля»

Брем Джонсон був незвичайним. За кольором шкіри обличчя, волоссям та формою очей він являв собою білу людину, а в іншому був схожий на свою матір, напівкровку-ескімоску. «Людина-звір» – так його називали. Історію Брема Джонсона й розповідає автор на сторінках свого роману.

«Охотники на волков»

Читаючи цю книжку, ви візьмете участь у пригодах двох молодих мисливців на вовків, Вабі та Родеріка. Мужність та винахідливість завжди допомагали їм вижити в найскладніших ситуаціях, що очікували на них на кожному кроці.

Екранізації

1961 рік – «Дикий собака Ніккі» (за романом «Волоцюги Півночі»)

1983 рік – «Волоцюги Півночі» (за романом «Волоцюги Півночі»)

1988 рік – «Ведмідь» (за романом «Гризлі»)

1994 рік – «Дух воїна» (за романами «Мисливці на вовків» та «Мисливці за золотом»).

Ця книжка змушує нас по-новому подивитися на довкілля та краще зрозуміти «братів наших менших», які живуть з нами разом на одній планеті.

Успіх цієї книжки та число проданих екземплярів перевершили всі очікування видавців. За короткий час книжка була перекладена двадцятьма п'ятьма мовами.

Називається вона «**Народжена вільною**», а написала її

Джой Адамсон (1910 – 1980)

Фредеріка Вікторія Геснер (саме так письменницю звали від народження) народилася 20 січня 1910 р. у Троппау (Австро-Угорщина) у родині заможного австрійського фабриканта.

Дитиною одержала відповідну освіту: іноземні мови, гра на фортепіано (до речі, грати з аркуша вона навчилася раніше, ніж читати), живопис, верхова їзда та інші науки.

Коли Фредеріці виповнилося 10 років, її батьки розлучилися. Дівчинку відправили до бабусі, про яку та завжди згадувала з вдячністю. Спочатку навчалась у закритій, а пізніше в експериментальній школі, займалася музикою, грала на сцені, навчалася малювати та ліпити. Однак у 23 роки кинула все та взялася опановувати медицину.

У Віденському зоопарку Фредеріка знайомиться з Віктором фон Кларвілем – господарем торговельної фірми, який також захоплювався орнітологією, і у 25 років виходить за нього заміж. Разом вони подорожують та спостерігають за тваринами. У 1937 р. подружжя приїздить до Кенії, яка зачаровує Фредеріку. Але незабаром пара розлучилася.

Через деякий час жінка виходить заміж вдруге – за британського ботаніка Пітера Бейлі. Саме у цьому шлюбі Фредеріка змінює не лише прізвище, але й ім'я – тепер її звать Джолі. Подружжя багато їздить країною, збирає зразки рослин для музею. Джой малює, бере участь у відомих археологічних розкопках: якраз тоді був відкритий давній предок людини – австралопітек.

Через два місяці після розлучення з Пітером Бейлі 34-річна Джой втретє виходить заміж – за Джорджа Адамсона.

1956 року у родині Адамсонів з'являється... левеня. Левиця Ельза, яка стала згодом відомою на весь світ. Спочатку Джой була зацікавлена в тому, щоб зробити її ручною, але потім у неї виникає план, як можна повернути тварину у дику природу. Так Джой починає привчати «домашню» Ельзу до умов життя на волі. Експеримент виявився успішним.

Результат такої праці Джой Адамсон описала у своїй найвідомішій книжці «Народжена вільною» (1960), де розповіла історію левиці Ельзи. Згодом вийшло й продовження – «Живучи вільно» й «Вільні назавжди».

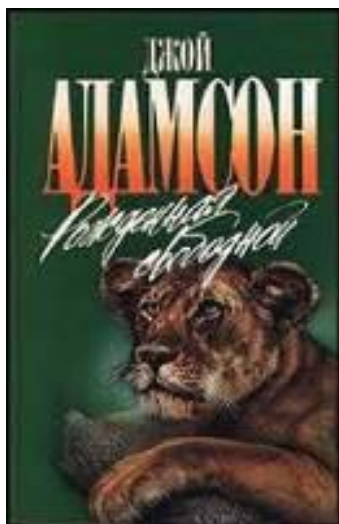
У 1964 р. письменницю попрохали взяти самицю гепарда. Джой була задоволена довірою й зробила все, щоб і вона повернулася у дику природу. Так з'явилися книжки про гепардів – «Плямистий сфінкс» (1969), «Піппа: гепард та її дитинчата» (1970), «Піппа кидає виклик» (1972).

Паралельно з письменством Джой намагалася зберегти від зникнення природні багатства Африки. Усі гроші, отримані від видання книжок, письменниця уклала у Фонд Ельзи (фонд допомоги диким тваринам), щоб вони були витрачені на пошуки шляхів та засобів охорони й вивчення диких тварин у всьому світі. Жінка й сама не шкодувала сил: лише у Кенії з її ініціативи було організовано чотири заповідника.

Уся її діяльність увірвалася несподівано: у січні 1980 року Джой Адамсон трагічно загинула. Однак її справа продовжується – мільйони читачів та глядачів (її книжки були екранізовані) співчувають Ельзі та Піппі, замислюються про долю братів наших менших, працюють заповідники та проходять адаптацію до вільного життя сотні тварин із зоопарків.

Бібліографічний куточок

Адамсон Д. **Рождённая свободной** / Д. Адамсон; пер. с англ. Л. Л. Жданова. – М. : АРМАДА, 1998. – 445 с.: ил. – (Зелёная серия).

«Рождённая свободной»

Історія, заснована на реальних подіях. Автор розповідає про унікальний експеримент – повернення в дику природу левиці Ельзи, яка прожила в їхньому домі три роки на правах члена родини.

«Живущая свободной»

У другій книжці ми знову зустрічаємося з Ельзою. Вона подорослішала, стала матір'ю (у неї три маленьких та незграбних левенят), але не забула свої старих друзів. Про взаємовідносини Ельзи та її дитинчат з людьми й розповідає автор у другій частині трилогії.

«Свободные навсегда»

Завершальна частина трилогії.

Ельза померла, але після неї залишилися молоді леви, її діти. Яка ж їхня подальша доля? Як склалося їхнє життя? Їх історію автор розповідає в цій книзі.

Екранізації

1966 рік – «Рождённая свободной» (США, Велика Британія).

1972 рік – «Живущие свободными» (Велика Британія).

Джеральд Даррелл (1925-1995)

Починалося все у далекій Індії. Саме там, у місті Джамшедпурі, у родині інженера-будівельника Семюеля Даррелла та Луїзи Флоуренс 7 січня 1925 року народилася четверта дитина – Джеральд Малькольн.

Уже у дворічному віці Джеральд захопився тваринами. Його мати навіть стверджувала, що першим словом молодшого сина було не «мама», а «зоо» («зоопарк»). Змалечку хлопчик набивав усі коробки та свої кишені різноманітними тваринами (що зовсім не радувало його рідних). У віці шести років Джеральд повідомив своїй матері, що збирається завести власний зоопарк і що оселить її на його території у спеціальному котеджі. Так і вийшло через декілька десятиліть.

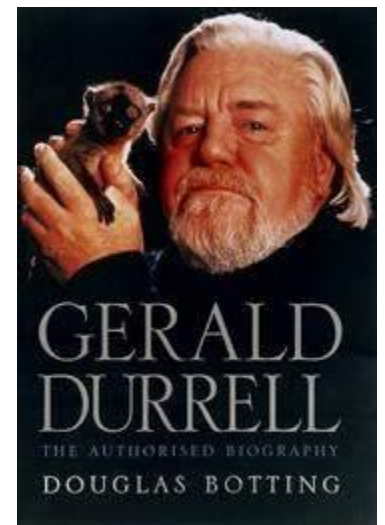
У 1928 р. після смерті батька родина спочатку переїхала до Англії, а ще п'ять років по тому – на грецький острів Корфу.

Серед перших його домашніх учителів був натураліст Теодор Стефанідес. Саме від нього Даррел отримав перші знання з зоології та згодом присвятив йому книгу «Натураліст-аматор».

У 1939 р. родина повернулася до Англії, й чотирнадцятирічний Джеррі почав підробляти у маленькій зоокрамниці в Лондоні. Але початком кар'єри став зоопарк Уїпснейд в Бедфордширі, куди Даррелл влаштувався одразу після війни простим помічником служителя (чи, як він сам казав, «хлопчиком на позвірюшках»).

Тут Джеральд отримав першу професійну підготовку та почав збирати інформацію про зникаючі та рідкісні види. Він мріяв заробити ловлею тварин для зоопарків, щоб потім створити свій власний зоосад. У 1947 р., у віці 22 років, Даррелл організує дві експедиції – у Камерун та Гаяну.

На жаль, прибутку експедиції не принесли, й на початку 50-х рр. Даррел виявився безробітним. Родичі захвилювалися й на нараду запросили старшого брата Лоуренса, який і запропонував Джеральду взятися за перо (тим більше англійці дуже люблять оповідання про тварин). Його ця пропозиція не особливо втішила, й ми б так і не узнали Даррелла-письменника, якби, як це часто буває, не допоміг випадок.

Почувши одного разу по радіо зовсім безграмотне з точки зору біолога оповідання про чиюсь подорож до Західної Африки, де він сам бував, Даррел не витримав. Сів та надрукував на машинці двома пальцями своє перше оповідання «Полювання на волохату жабку», яке мало успіх.

А згодом з'явилася й перша книга – «Перевантажений ковчег» (1952), що була присвячена подорожі до Камеруну та викликала захоплені відгуки як читачів, так і критиків. Цю книжку продали за декілька днів; вона одразу й назавжди зробила Даррела загальними улюбленцями та показала, що в ньому закладений неабиякий талант письменника та його власний стиль.

Поїздка до Камеруну була не єдиною. У 1948 р. відбулася друга експедиція до Африки, потім були організовані поїздки до Британської Гвіани, потім до Парагваю, Аргентини, знову до Африки. З кожної поїздки Даррелл (окрім колекцій живих тварин) привозить багато нових вражень, які були описані в його нових книгах – «Гончі Бафуту» (1954), «Під пологом п'яного лісу» (1955), «Земля шерехів» (1961). І з кожною новою книгою Джеральд Даррелл стає все більш популярним. У чому ж причина такого успіху? Це дух його творів, а ще – майстерність письменника – здатність незвичайно тонко бачити основну суть природи незнайомої країни, помічати найхарактерніші її риси робить книжки Даррела легкими, живими та об'ємними.

Головні герої всіх його книг – тварини, для кожної з них автор знаходить теплі слова, й саме тому їхні образи такі індивідуальні та зворушливі. Вони запам'ятовуються так, немов ти сам їх бачив, сам турбувався про них, сам любив.

Книги Джеральда Даррелла мають велику пізнавальну цінність. Ніби мимохідь він ухитряється розповісти про життя тварин так багато, що професійному зоологу майже нічого додати.

Міжнародне товариство високо оцінило заслуги Даррелла у галузі охорони тварин. У 1983 р. Всесвітній фонд охорони природи надав йому звання командора ордена «Золотий ковчег» – це виключно почесна нагорода, яка є свідченням міжнародного визнання.

30 січня 1995 р. Джеральда Даррелла не стало, але він залишив чудові книжки, які передають його особливе, тепле та іронічне ставлення до всього живого на планеті.

Давайте ж почитаємо їх разом..

Бібліографічний куточок

Даррелл Д. Моя семья и другие звери ; Под пологом пьяного леса ; Гончие Бафута / Д. Даррелл ; авт. предисл. В. Е. Флинт. – Кишинёв : Штинца, 1985. – 608 с.

«Моя семья и другие звери»

Книга розповідає про життя родини Дарреллів на грецькому острові Корфу. Як зізнається сам автор, вона була *«Задумана просто як повість про тваринний світ, в якій було б*

трошки смутку за минулими днями», а родина потрапила туди помилково, але оповідь про рідних нітрохи не псує загального оповідання. Книга дуже добра та приємна для читання.

«Под пологом п'яного леса»

Джеральд Даррелл описав свою експедицію, спрямовану на збір інформації про тварин, що мешкають в Південній Америці. Він їздив пампою в Аргентині й Парагваї, в східних передгір'ях Анд і на півдні Атлантичного узбережжя у пошуках тварин.

«Гончие Бафута»

У книжці йдеться про експедицію на західне узбережжя Центральної Африки, у світ, ще не зворушений цивілізацією. Ви познайомитеся з рідкісними видами тварин гірського Камеруну, їх кумедними звичками, відкриєте для себе життєрадісну філософію владики Бафута і його простодушних лукавих підданих.

«Зоопарк в моєму багажі»

Ця книжка – про експедиції в глиб Африки. Мета експедиції – піймати і доставити в Англію живих представників багатой фауни цього маловивченого куточка земної кулі.

Цікаво, захоплююче, з великим почуттям гумору розповідає автор про важку, але сповнену пригод роботу звіролова в хащах тропічного лісу протягом багатьох місяців.

Екранізації

1958 рік – «У Бафут за гончаками»

1962 рік – телесеріал «Двоє у буші»

1965 рік – «Спіймайте мені колобуса»

1982 рік. – «Ковчег у дорозі»

1990 рік – «To the Island of Aye-Aye».

